

Fotografia je prostriedkom ako nahliadnuť do tajov prírody zblízka...

Juraj Žiak (1985, Žilina) amatérsky zoológ a wildlife fotograf, študent, člen Slovenskej ornitologickej spoločnosti/Bird Life Slovensko a Slovenského klubu fotografov prírody. Jeho fotografie nájdete na: www.wildlifephotography.sk, www.fotoparat.cz.

Jednou zo sprievodných aktivít tohtoročného Envirofilmu bola aj výstava zameraného fotografa prírody, študenta Technickej univerzity Fakulty ekológie a environmentalistiky vo Zvolene Juraja Žiaka **Zelené a modré stretnutia** v banskoštiavnickej Čajovni Klopačka. Uprostred príprav na štátnice si autor našiel čas na krátky rozhovor.

Tohtoročná výstava **Zelené a modré stretnutia** nebola vašou prvou výstavou...

Po prvýkrát to bolo v spolupráci s Považským múzeom na hrade Strečno (2003) s autormi Ivanom Kňazom a Ladislavom Hlôškom. Výstava sa volala *Jarné návraty* a zachytávala rozmnožovanie vtákov. Nasledovala výstava *Jarné ozveny* v Banskej Štiavnici (2005). Pripravil som ju v spolupráci so Slovenským banským múzeom v rámci Envirofilmu a zachytávala život vtákov. V roku 2006 v spolupráci so Stredoslovenským múzeom som vystavoval v Banskej Bystrici *Potulky v tieni krídel*. V 2007 sme s mladším bratom vystavovali fotografie zachytávajúce život cicavcov a vtákov v banskoštiavnickej Čajovni Klopačka (opäť sprievodná akcia Envirofilmu). V tomto roku som pri-

Trsteniarik veľký (*Acrocephalus arundinaceus*)

pravil v spolupráci s Hornonitrianskym múzeom ďalšiu výstavu s vtáčou tematikou **Zelené a modré stretnutia**, ktorú sme po jej ukončení premiestnili z Prievidze do Zvolena na Technickú univerzitu a potom počas Envirofilmu do Banskej Štiavnice.

Na tak mladého autora ste toho stihli pomerne dosť. Máte tisíce záberov. Ako z nich vyberáte fotografie pri príprave výstav?

Po návrate z „fotolovu“ nasleduje večerné triedenie množstva záberov, väčšinou ostane cca 5 naozaj dobrých záberov. Výber na výstavu už nie je taký rýchly. Spravidla mám niekoľko záberov, s ktorými som naozaj spokojný. Ostatný výber robím po konzultácii s priateľmi fotografmi a často aj rodinnými príslušníkmi. Každému sa páči niečo iné, ale keď sa viacerí zhodnú, je rozhodnuté! Cieľom je, aby fotografie oslovili hlavne laickú verejnosť.

Ktoré fotografie si najviac ceníte?

Je možno paradoxom, že si najviac vážim nie vždy

technicky najlepšie fotografie, ale fotografie, ku ktorým sa viaže nejaký pekný zážitok. K týmto sa vždy rád vraciam. A určite ešte fotografie, ktoré zachytávajú živočíchy nejakým inak, ako to predomnou už niekto zachytil. Veľmi sa teším napr. volavke, ktorú sa mi podarilo zachytiť, ako ulovila sumčeka amerického. Stálo to veľa úsilia, kým som konečne prišiel na to, ako sa k týmto plachým vtákom dostať na dosah objektívu. Skúšal som to tri roky!

Kedy ste urobili svoju prvú fotografiu?

Bolo to v štrnástich. Doma som si zhotovil krmidlo pre vtáčiky a podarilo sa! Vyfotografoval som svoju prvú sýkorku. Neskutočne som sa z toho vtedy tešil. V tom období som bol posadnutý listovaním poľovníckych kalendárov. Obrázkami z nich som mal vyfotografovať celú izbu. Mená najznámejších slovenských a českých fotografov som poznal naspamäť. Pamätám si, že som veľmi obdivoval fotografie M. Zumrka, I. Kňazeho, J. Skiažeka, a sníval som, že raz možno aj ja.

Kto vám v začiatkoch pomáhal? Máte nejaký vzor?

Veľmi mi pomáhalo moja mama. Bol som siedmak, keď som v bazáre objavil mechanický fotoaparát Zenit 12 XP. Nemal

Labuň hrbozobá (*Cygnus olor*)

Potápka hnedá (*Tachybaptus ruficollis*)

som žiadne skúsenosti, ale akosi som tušil, že to je ten aparát, s ktorým sa dajú robiť také obrázky, ako som videl v poľovníckych kalendároch. Dal som dokopy všetky detské úspory z narodenín od staršej, ale bolo to žalostne málo ☹. Z dôveril som sa mame a ona splnila môj prvý veľký detský sen! Potom som jej to postupne splácal vždy po meninách a narodeninách ☺. Mój zosnulý ujo Milan ma naučil prvé fotografické kroky okolo expozície a ani neviem odkiaľ mi požičal sadu objektívov – základák, širokák, a ruský 300 mm objektív, ktorý bol svojho

času naozajstnou kvalitou. Inšpiratívnych vzorov je veľa. Veľmi obdivujem mladého maďarského fotografa Bence Mateho. Obrovským vzorom mi bol priateľ a úžasný človek Miroslav Zumrik, tento rok, žiaľ, tragicky zahynul.

Čím a čo najradšej fotografujete?

Fotoaparátom ☺. Od malička ma fascinuje vtáctvo, neskôr som sa začal vážnejšie venovať ornitológii, a to mi udávalo aj smerovanie vo fotografii. Priznám sa, nie je to len vidina dobrej fotografie, čo ma ženie stále vpred. Fotografia je pre mňa častokrát hlavne prostriedkom, ako nahliadnuť do tajov prírody úplne zblízka. Ten pocit, keď sledujete zvieru z úkrytu a ono o vás nevie a správa sa úplne prirodzene, je úžasný. Je to taká škola etológie.

Cicavcom a makrofotografií sa venujem len okrajovo. Každá fotografia má určité špecifiká aj na technické vybavenie, a tak rok po roku vždy niečo pribudne vo výbave.

Ako vznikajú tieto jedinečné zábery?

Sú to hodiny a hodiny čakania. Vždy si najprv všetko treba dopredu premyslieť, naplánovať, odporozovať. Fotograf prírody musí byť aj zoológom, ide to ruka v ruke, bez poznania správania živočíchov sa to skrátka nedá. Niekedy prípravy na dobrý záber trvajú oveľa dlhšie ako samotné fotenie, ale to je prípad od prípadu. Asi najdôležitejšou vecou je dokonale splynúť s prostredím a čakať. Niekedy sa podarí živočíchovi aj privábiť, na to už má každý svoje finty ☺. Častokrát je to aj adrenalín: lezenie do obrovských

Sýkorka bielolica (*Parus major*)

Kulík riečny (*Charadrius dubius*)

Žlna zelená (*Picus viridis*)

výšok, stavanie krytov na stromoch, vodnej hladine, kopanie podzemných úkrytov. Vždy však treba mať na pamäti, že príroda je veľmi citlivá a treba k nej prístupovať ohľaduplne. A napokon je to aj o šťastí, nie vždy človeku vyjde dobré svetlo a práve to robí fotografiu neľahkou.

Za rozhovor poďakovala

Zuzana Gallayová

Poznámka organizátora výstavy: Ďakujeme Čajovni Klopačka v Banskej Štiavnici za ústretovosť pri poskytovaní výstavných priestorov.